

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

ONDERZOEK NAAR KWALITEITSVERBETERING

Wellantcollege Utrecht

Plaats : Utrecht
BRIN nummer : 01OE|18
Onderzoeksnummer : 287624
Datum onderzoek : 16 juni 2016
Datum vaststelling : 31 augustus 2016

1. INLEIDING

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 16 juni 2016 een onderzoek naar de kwaliteitsverbetering uitgevoerd op het Wellantcollege Utrecht, afdeling vmbo-kaderberoepsgerichte leerweg, om een oordeel te kunnen uitspreken over de kwaliteit van het onderwijs op deze afdeling en over de naleving van wet- en regelgeving.

Aanleiding

De aanleiding voor dit onderzoek is het volgende.

Tijdens het kwaliteitsonderzoek dat is uitgevoerd op 3 februari 2015 stelde de inspectie tekortkomingen vast in het onderwijsproces op het Wellantcollege Utrecht, afdeling vmbo-kader. Deze zijn beschreven in het inspectierapport dat is vastgesteld op 1 april 2015. De kwaliteit van het onderwijs is toen als zwak beoordeeld en wij hebben ons toezicht geïntensiveerd. Om na te gaan of de eerder vastgestelde tekortkomingen zijn opgeheven en of de kwaliteit van het onderwijs weer voldoende is, voeren we nu een afsluitend onderzoek naar de kwaliteitsverbetering uit.

Conform de uitgangspunten van het programmatisch handhaven onderzoekt de inspectie tevens standaard of wordt voldaan aan bepaalde wettelijke voorschriften.

Toezichthistorie

Tijdens het kwaliteitsonderzoek in februari 2015 werden tekortkomingen vastgesteld in het onderwijsproces. Er werd te weinig efficiënt gebruik gemaakt van de onderwijstijd en de leerlingen waren te weinig actief betrokken bij de lesactiviteiten. Ook de zorg en ondersteuning vertoonde tekortkomingen, onder andere in de planmatige uitvoering van de zorg. De kwaliteitszorg werd ook als onvoldoende beoordeeld. Wel werd vastgesteld dat de opbrengsten systematisch geëvalueerd werden.

Onderzoeksopzet

Het onderzoek naar de kwaliteitsverbetering bestaat uit de volgende activiteiten:

- Wij hebben relevante documenten van en over de school geanalyseerd.
- Schoolbezoek, waarbij wij in een aantal lessen de onderwijspraktijk hebben geobserveerd.

- Wij hebben gesprekken gevoerd met directie en teamleiders, leraren, zorgfunctionarissen en leerlingen.
- Aan het eind van het schoolbezoek heeft de inspectie de bevindingen van het onderzoek besproken met de directie en het bestuur.

Tijdens het onderzoek hebben wij indicatoren van de volgende aspecten beoordeeld: resultaten (opbrengsten), leerstofaanbod, didactisch handelen, ondersteuning en begeleiding, kwaliteitszorg en de nalevingsaspecten.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 staat de conclusie van het onderzoek waaronder het vervolgtoezicht. In hoofdstuk 3 beschrijven we de bevindingen uit het onderzoek in de vorm van een kwaliteitsprofiel. Dit wordt gevolgd door een paragraaf waarin het oordeel van de inspectie wordt toegelicht en waar mogelijk de schoolontwikkeling in samenhang wordt beschreven.

2. CONCLUSIE EN TOEZICHTARRANGEMENT

Een onderzoek naar de kwaliteitsverbetering zoals wij hebben uitgevoerd, heeft tot doel om te beoordelen of de kwaliteit van het onderwijs weer van voldoende niveau is en of aan alle afspraken is voldaan die in het toezichtplan zijn vastgelegd.

Onze conclusie voor het Wellantcollege Utrecht, afdeling vmbo-kader is als volgt:

Kwaliteit

Wij kennen aan het Wellantcollege Utrecht, afdeling vmbo-kader het basisarrangement toe. De kwaliteit van het onderwijs is weer voldoende. Dit betekent dat de school niet langer onder intensief toezicht valt.

Naleving

Er zijn geen tekortkomingen geconstateerd in de naleving van wettelijke voorschriften, die vanwege het programmatisch handhaven standaard zijn gecontroleerd.

3. BEVINDINGEN

In dit hoofdstuk leest u de bevindingen uit ons onderzoek op basis waarvan we tot onze conclusie over de kwaliteit van de onderzochte aspecten zijn gekomen. Eerst ziet u het kwaliteitsprofiel waarin de oordelen op de indicatoren staan. Vervolgens lichten we die oordelen in onderlinge samenhang toe.

3.1. Algemeen Beeld

Wij stellen vast dat in het afgelopen schooljaar hard is gewerkt door het team en het management om de kwaliteit van het onderwijs weer op orde te krijgen. Dat is gelukt. Er is veel geïnvesteerd in teambuilding en het planmatig aanpakken van de door de inspectie geconstateerde tekortkomingen in het onderwijsproces, de zorg en ondersteuning en de kwaliteitszorg. Daarnaast is stevig ingezet op PBS (Positive Behavior Support) en is een extra conciërge aangesteld, waardoor er momenteel drie zogenaamde pedagogische conciërges aanwezig zijn. De tekortkomingen die tijdens het kwaliteitsonderzoek in mei 2015 werden vastgesteld zijn op belangrijke onderdelen weer hersteld en de school krijgt daarom het basisarrangement. De school wacht nu een nieuwe uitdaging. In het schooljaar 2017-2018 wordt de nieuwbouw in gebruik genomen. Dit betekent dat veel tijd en energie gaat zitten in het nieuwbouwproces, hetgeen een risico kan vormen voor het borgen van het ingezette verbeterproces. Gelet op de wijze waarop het hele team (schoolleiding, docenten en onderwijsondersteunend personeel) het afgelopen schooljaar aan het verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs heeft gewerkt, hebben wij er vertrouwen in dat ook deze uitdaging tot een goed einde wordt gebracht.

3.2 Kwaliteits- en nalevingsprofiel

In onderstaande tabel staan de indicatoren die in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader voortgezet onderwijs. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda voor indicatoren van de opbrengsten:

1. onder de norm
2. boven de norm
3. niet te beoordelen

Legenda voor andere indicatoren:

1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed

Wij hebben daarnaast onderzocht of de school voldoet aan de naleving van enkele wettelijke voorschriften. Dit wordt tot uitdrukking gebracht met de score 'ja' of 'nee'.

De onderwijsresultaten liggen op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie verwacht mag worden		1	2	3
R.1	Onderwijspositie t.o.v. advies PO		•	
R.2	Onderbouwsnelheid		•	
R.3_K	Bovenbouwsucces voor de afdeling vmbo-k	•		
EX_K	Examencijfers voor de afdeling vmbo-k		•	

De leerlingen krijgen voldoende tijd om zich het leerstofaanbod eigen te maken		1	2	3	4
4.3	De leerlingen maken efficiënt gebruik van de onderwijstijd.			•	

Het (vak)didactisch handelen van leraren stelt leerlingen in staat tot leren en ontwikkeling		1	2	3	4
7.1	De onderwijsactiviteit heeft een doelgerichte opbouw.			•	
7.2	De leraar geeft een begrijpelijke uitleg.			•	
7.3	De leerlingen zijn actief betrokken.			•	
7.4	De leerlingen krijgen effectieve feedback op hun leerproces.			•	

De school biedt effectief aanvullend onderwijs en ondersteuning aan leerlingen die dat nodig hebben. (basisondersteuning)		1	2	3	4
9.1	De school volgt systematisch de vorderingen van de leerlingen aan de hand van genormeerde toetsen.			•	
9.2	De school bepaalt wat de onderwijs- en ondersteuningsbehoefte is van individuele of groepen leerlingen.		•		
9.4	De school voert de ondersteuning planmatig uit.			•	

De school bewaakt de kwaliteit van haar opbrengsten		1	2	3	4
12.1	De school evalueert systematisch de opbrengsten.			•	
12.2	De school werkt doelgericht aan de kwaliteit van de opbrengsten.			•	

De school bewaakt de kwaliteit van het onderwijsproces		1	2	3	4
13.1	De school evalueert systematisch het onderwijsproces.			•	
13.2	De school werkt doelgericht aan de verbetering van het onderwijsproces.			•	
13.3	De school borgt de kwaliteit van het onderwijsproces.		•		

Nalevingsindicatoren 2013		ja	nee
N1	Door of namens het bestuur is de vastgestelde schoolgids naar de inspectie gestuurd en deze schoolgids bevat de onderzochte onderdelen (WVO, art. 24c en 24a).	•	
N2	Door of namens het bestuur is het vastgestelde schoolplan naar de inspectie gestuurd en dit schoolplan bevat de onderzochte onderdelen (art. 24c en 24 WVO).	•	
N4	Door of namens het bestuur zijn het Examenreglement en het PTA naar de inspectie gestuurd en deze documenten bevatten de onderzochte onderdelen (Eindexamenbesluit art. 31).	•	

N1. Toelating voortgezet onderwijs		ja	nee
N1.1	Het bevoegd gezag baseert zijn beslissing over de toelating van leerlingen tot het eerste schooljaar op het schooladvies van de basisschool dat voor 1 maart wordt vastgesteld.	•	
N1.2	Indien het schooladvies naar aanleiding van het resultaat van de centrale eindtoets of een andere toegestane eindtoets wordt gewijzigd, dan baseert het bevoegd gezag zijn beslissing over de toelating van leerlingen tot het eerste schooljaar op dat gewijzigde schooladvies.	•	

N2. Verzuim en voortijdig schoolverlaten		ja	nee
N2.1	De schoolgids bevat informatie over: het percentage leerlingen dat de school zonder diploma verlaat (VSV).	•	
N2.2	De schoolgids bevat informatie over: Verzuimbeleid	•	

N3. Passend onderwijs		ja	nee
N3.1	De schoolgids bevat informatie over: De wijze waarop de ondersteuning van leerlingen die extra ondersteuning behoeven wordt vormgegeven.	•	

N3.	Passend onderwijs	ja	nee
N3.2	De schoolgids bevat informatie over: bij welk(e) samenwerkingsverband(en) het bevoegd gezag van de school is aangesloten.	•	
N3.3	In het schoolplan is het onderwijskundig beleid opgenomen waarbij tevens het schoolondersteuningsprofiel is betrokken (de voorzieningen die zijn getroffen voor leerlingen die extra ondersteuning behoeven).	•	

3.3 Toelichting bij kwaliteitsprofiel

Het kwaliteitsprofiel lichten we hieronder toe. Daarbij komen achtereenvolgens de volgende aspecten aan bod: resultaten, onderwijsproces, zorg en ondersteuning, kwaliteitszorg.

Resultaten

De resultaten van de school zijn voldoende. Het nieuwe resultatenmodel laat zien dat zowel het plaatsingsadvies van de basisschool (R1), de onderbouwsnelheid (R2) als het examencijfer boven de norm scoren. Alleen de bovenbouwsnelheid (R3) ligt onder de norm. Dit wordt veroorzaakt door een te groot percentage leerlingen dat doubleert of afstroomt naar een lager onderwijsniveau. Hoewel het driejaarsgemiddelde R3 onder de norm ligt, is in het afgelopen schooljaar 2014-2015 wel een stijgende lijn zichtbaar. Als die lijn zich voortzet dan is de verwachting dat in 2017 ook de bovenbouwsnelheid weer voldoende is.

Onderwijsproces

De lessen voldoen aan de normen die wij stellen aan de basiskwaliteit. Er wordt – in tegenstelling tot vorig jaar - effectief gebruik gemaakt van de beschikbare onderwijstijd. In vrijwel alle lessen is er sprake van een doelgerichte opbouw en structurering van de les, waarbij overigens het aangeven van het lesdoel en het afsluiten van de les een aandachtspunt is. Het hanteren van een duidelijk kopromp-staart principe is juist voor deze doelgroep erg belangrijk. We hebben daarvan enkele goede voorbeelden gezien, maar ook lessen waar dit nog beter kan.

De uitleg is van voldoende kwaliteit en leerlingen zijn actief betrokken bij de lesactiviteiten. Die actieve betrokkenheid was in 2015 nog onvoldoende. Verder krijgen leerlingen in voldoende mate feedback op het leerproces.

De school is zich bewust van het feit dat differentiatie een aandachtspunt is, helemaal in de gemengde klassen. Dit troffen wij in de lessen heel weinig aan, zowel tijdens de instructiemomenten als bij de verwerkingsopdrachten.

Zorg en ondersteuning

De kwaliteit van de zorg en ondersteuning is voldoende. De school heeft een orthopedagoog aangesteld, het mentoraat versterkt en heeft kritisch gekeken naar de ondersteuningsprocessen op school. Wij constateren dat alle leerlingen goed in beeld zijn, mede door de korte communicatielijnen en de kleinschaligheid van de school. Een sterk punt van de school is dat alle leerlingen een ontwikkelingsperspectief (OPP) hebben. Het OPP-format wordt op alle VO-scholen in Utrecht gehanteerd wat een groot voordeel is bij de aanmelding of overdracht van leerlingen.

Met behulp van landelijk genormeerde toetsen worden leerlingen gevolgd in hun ontwikkeling en kan op individueel niveau bepaald worden welke ondersteuning leerlingen nodig hebben. Tijdens de leerling- en rapportbesprekingen wordt de voortgang (cognitief en sociaal-emotioneel) van leerlingen besproken en worden acties uitgezet om achterstanden weg te werken. De school betreft in toenemende mate de ouders bij dit proces. Uit gesprekken en dossieronderzoek blijkt dat de zorg planmatig wordt uitgevoerd.

Evenals in 2015 constateren wij dat groepsplannen nog niet worden gehanteerd. Op zich kan dit met de trajectplanner, maar dit proces is nog in ontwikkeling. Om die reden beoordelen wij indicator 9.2 (het bepalen van de onderwijs- en ondersteuningsbehoefte van individuele of groepen leerlingen) nog als onvoldoende.

Kwaliteitszorg

In het schooljaar 2015-2016 is het systeem van kwaliteitszorg dusdanig verbeterd dat de kwaliteitszorg nu als voldoende wordt beoordeeld.

De opbrengsten worden geëvalueerd op het niveau van vaksecties. Gesprekken over de opbrengsten vinden periodiek plaats tussen de vakgroepvoorzitters en de teamleiders. Op schoolniveau is beleid ontwikkeld om het rendement bovenbouw (bovenbouwsnelheid) te verbeteren: betere en eerdere determinatie, scherpere overgangscriteria alsook maatregelen die het verzuim onder leerlingen moeten terugbrengen. Verder is de 'Summer school' ingevoerd en is er meer aandacht voor de doorlopende leerlijn onderbouw – bovenbouw. Dit is voor een deel zichtbaar in de vakgroepplannen, waarbij wij opmerken dat het analytisch gehalte hiervan versterkt kan worden. Niettemin is het duidelijk dat in tegenstelling tot het onderzoek in 2015 de school doelgericht werkt aan de kwaliteit van de opbrengsten.

Een ander onderdeel dat nu als voldoende is beoordeeld betreft het systematisch evalueren van het onderwijsproces. De beide teamleiders hebben alle docenten dit schooljaar bezocht waarbij de les werd beoordeeld aan de hand van een

kijkwijzer. Niet alleen leverde dit input op voor het functioneringsgesprek, maar uit het getotaliseerde overzicht van de lesbezoeken bleek ook waar nog winst viel te behalen. De uitkomsten hiervan komen overeen met onze bevindingen. Een volgende stap in dit proces is dat collega's ook bij elkaar in de les gaan kijken en elkaar feedback geven. Dit is nu nog geen gemeengoed. Ook de tevredenheidsonderzoeken die Wellant-breed zijn uitgezet worden bij de evaluatie van het onderwijsproces betrokken. De resultaten van de meest recente tevredenheidsonderzoeken waren ten tijde van het onderzoek naar de kwaliteitsverbetering nog niet beschikbaar omdat eerst op bestuurlijk niveau de uitkomsten hiervan worden geanalyseerd en geduid.

Uit de jaarplanner, de kwaliteitsagenda en de vakgroepplannen blijkt dat de school doelgericht en planmatig werkt aan het verbeteren van de onderwijskwaliteit. Een sterk punt in dit proces is dat de schoolleiding iedereen betreft in dit verbetertraject. Dat levert mogelijk extra werkdruk op bij de docenten, maar de verantwoordelijkheid en het eigenaarschap voor elementen van kwaliteitsverbetering komt op die manier meer bij de docenten zelf te liggen. In het kader van het benutten van de professionele ruimte is dit een logische stap.

Het borgen van gerealiseerde kwaliteit als onderdeel van de kwaliteitszorg is nog onvoldoende. Veel zaken zijn nog in ontwikkeling, zoals het implementeren van het taal- en rekenbeleid, de doorgaande lijn onder- en bovenbouw, groepsplannen. Er is hard gewerkt in het afgelopen schooljaar en we hebben er alle vertrouwen in dat, als deze lijn wordt voortgezet, ook het borgingsaspect voldoende wordt.